

वन खात्याची बिबट्यांवर कुटुंब नियोजनाची

अनोखी मोहीम... पान २

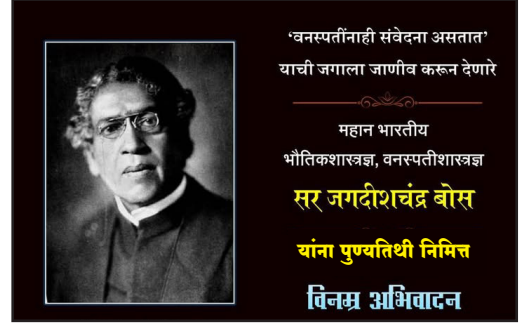
दैनिक

अचूक वेध, अचूक बातमी

अक्षराज

संपूर्ण महाराष्ट्रातून एकाच वेळी प्रसिद्ध

Email : newsaksharaj2021@gmail.com

'वनस्पतींनाही संवेदना असतात'
याची जगाला जाणीव करून देणारे

महान भारतीय
भौतिकशास्त्रज्ञ, वनस्पतीशास्त्रज्ञ

सर जगदीशचंद्र बोस

यांना पुण्यतिथी निमित्त

तिनम्न अभिवादन

वर्ष : ०५ अंक : १००, पाने : ०४, किंमत : ०३ रुपये बुलडाणा, रविवार, दि. २३ नोव्हेंबर २०२५ संपादक : विनोद कैलास गोरे RNI NO. : MAHMAR/2022/82056

३०० वर्षांपूर्वी बुडालेल्या जहाजावर सापडला अब्जावधी डॉलरचा खजिना

अक्षराज : वृत्तसंकलन
दि. २२, कोलंबिया :

कोलंबियाच्या जवळील समुद्रात अब्जावधी डॉलरचा खजिना सापडला आहे. या खजिन्याच्या जगभर चर्चा आहे. स्पॅनिश युद्धनौका 'सॅन जोस' च्या ढिगाऱ्यातून हा खजिना बाहेर काढला आहे, ज्याला 'जहाजांचे होली ग्रेल' म्हटले जाते. तीन शतकांपूर्वी बुडालेल्या या जहाजातून सोने आणि चांदी ची नाणी, चिनी मातीचे कप आणि तोफ मिळाली आहे. कोलंबियाचे राष्ट्राध्यक्ष गुस्तावो पेद्रो यांनीही हा खजिना पाहिला आहे. हे जहाज सुमारे ३०० वर्षांपूर्वी कॅरिबियन समुद्रात ब्रिटिश

नौदलाने बुडवले होते. हे जहाज दक्षिण अमेरिकेतील स्पॅनिश वसाहतींमधून सोने, चांदी आणि इतर सामान घेऊन स्पेनच्या राजासाठी निघाले होते. आजच्या किमतीनुसार या खजिन्याचे मूल्य अब्जावधी डॉलर्समध्ये आहे.

● **जहाजाचा इतिहास !**

ऐतिहासिक दस्तऐवजांनुसार, 'सॅन जोस' फ्लोटा दे तिपरा फिर्मे नावाच्या जहाजांच्या ताफ्याचा भाग होता. हा ताफा १७०७ मध्ये पेरू येथून निघाला होता आणि मोठ्या प्रमाणात शाही माल घेऊन स्पेनकडे जात होता. मात्र, १७०८ मध्ये ब्रिटिश नौदलाशी झालेल्या लढाईनंतर हे जहाज कोलंबियाच्या

किनाऱ्याजवळ बुडाले आणि स्पेनला कधीच पोहोचू शकले नाही.

● **खजिन्यासंबंधी कायदेशीर वाद**
या खजिन्यासंबंधी एक मोठा

कायदेशीर वादही निर्माण झाला आहे. कोलंबियाई सरकारचा दावा आहे की त्यांनी २०१५ मध्ये आंतरराष्ट्रीय शास्त्रज्ञांच्या मदतीने हे जहाज शोधले. दुसरीकडे, अमेरिकेची एक सागरी कंपनी सी सॅव्ह-आर्मांडाचा दावा आहे की त्यांनी १९८० च्या दशकातच हे जहाज शोधले होते. त्यामुळे त्यांनी १० अब्ज डॉलर्स वाटा मिळावा असा दावा केला आहे.

● **सरकारचं म्हणणं काय ?**

SSA चा दावा पर्मानेंट कोर्ट ऑफ आर्बिट्रेशनमध्ये सुरू आहे आणि हे प्रकरण गुंतागुंतीचे बनले आहे. कोलंबियाई सरकारचे म्हणणे आहे की हे अभियान

केवळ खजिना काढण्यासाठी नाही, तर एका वैज्ञानिक संशोधन प्रकल्पाचा भाग आहे. त्यांच्या मते, समुद्रातून मिळालेले हे अवशेष १८ व्या शतकातील युरोपच्या आर्थिक, सामाजिक आणि राजकीय परिस्थिती समजून घेण्यास मदत करू शकतात. कोलंबियाच्या संस्कृती मंत्री यानाई कादामानी फॉनरोडोना यांनी याला देशाच्या इतिहासाशी आणि ओळखीशी जोडलेले 'ऐतिहासिक पाऊल' म्हटले आहे. सरकारनुसार या वस्तू समुद्राच्या तळाशी अंडरवॉटर रोबोट्सच्या मदतीने काढण्यात आल्या आहेत. आता त्यांना एका प्रयोगशाळेत दीर्घकाळ संरक्षण आणि अभ्यासासाठी ठेवले जाईल.

बुलढाण्यात ZP शाळेच्या मुख्याध्यापकाचा धिंगाणा

अक्षराज : प्रतिनिधी
दि. २१, बुलढाणा :

ज्ञानाचे मंदिर असलेल्या जिल्हा परिषद शाळेत प्राथमिकेवेलीच प्रभारी मुख्याध्यापक मद्यपान करून तराट झाला. त्याने विद्यार्थ्यांसमोर गोंधळ घालत शिक्षकी पेशाला काळिमा फासली. मेहकर तालुक्यातील मोहना बुद्रूक येथील जिल्हा परिषद उच्च प्राथमिक शाळेत २० नोव्हेंबरला हा धक्कादायक प्रकार घडला. दरम्यान, मुख्य कार्यकारी अधिकारी गुलाबराव खरात यांनी निलंबनाची कारवाई करीत मुख्याध्यापकाची नशा उतरविली.

धम्मसागर कांबळे असे निलंबित मद्यपी शिक्षकाचे नाव आहे. जिल्हा परिषद उच्च प्राथमिक शाळेच्या मुख्याध्यापकाचा त्याच्याकडे प्रभार आहे. या शाळेवर सहा शिक्षक मंजूर आहेत. मात्र, कार्यरत तीनच आहेत. प्राप्त माहितीनुसार, मुख्याध्यापक कांबळे हा शाळेच्या एका वर्गखोलीत दोन वर्षांपासून निवासी राहत होता. त्यामुळे तो सर्रास दारू प्राशन करून येत होता. गुरुवारी तो झिगाट झाला. तोल जावून पडत जमिनीवर लोळण घेऊ लागला. प्रार्थना सुरू असताना शिक्षकाने विद्यार्थ्यांसमोर अशोभनीय कृत्य केले. या तळीराम शिक्षकाचा व्हिडीओ सर्वत्र व्हायरल झाला आहे.

दारूड्या शिक्षकाने शाळेची गरिमा घालविल्याने जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी गुलाबराव खरात यांनी तडकाफडकी कारवाई केली. त्यांच्या आदेशान्वये मेहकरच्या गटविकास अधिकाऱ्यांनी कांबळे यास निलंबित केले.

● **बावनबीरचा मुख्याध्यापकही निलंबित !**

मध्यान्ह भोजनावेळी संग्रामपूर तालुक्यातील बावनबीर येथील जिल्हा परिषद उच्च प्राथमिक शाळेत विद्यार्थ्यांना वृत्तपत्रावर खिचडी वाटप केल्याची घटना २० नोव्हेंबरला व्हायरल व्हिडीओमुळे उघडकीस आली. विशेष म्हणजे, शाळेत विद्यार्थी भोजन करीत असताना भटक्या कुत्र्यांचा वावरही पाहावयास मिळाला. मुख्याध्यापक नरहरी ठिकार यांनी नियम पायदळी तुडविले. या गंभीर बाबींची दखल घेत सीईओ गुलाबराव खरात यांच्या आदेशानुसार संग्रामपूरच्या बीडीओंनी निलंबनाची कारवाई केली.

२० कोटी रुपयांतून तयार होणार चंद्रपूर विधानसभेतील १०० पाणंद रस्ते

अक्षराज : वसंत वडस्कर

दि. २२, चंद्रपूर : आ. किशोर

जोरोगेवार यांच्या सातत्यपूर्ण पाठपुराव्याला यश आले असून मतोश्री ग्रामसमृद्धी शेत पाणंद रस्ते योजनेतर्गत चंद्रपूर विधानसभा मतदारसंघातील १०० पेक्षा अधिक पाणंद रस्त्यांना मंजुरी देण्यात आली आहे. या निर्णयामुळे शेतकऱ्यांना शेतात जाण्यासाठीची सोय मोठ्या प्रमाणात सुधारेल तसेच शेतीमाल वाहतूक आणि बाजारपेठेपर्यंत पोहोचण्याचा मार्ग अधिक सुलभ होणार आहे.

आतापर्यंत ग्रामीण भागातील शेतकऱ्यांना पावसाळ्यात चिखल, पाणथळ आणि वाहतुकीच्या अडचणींमुळे शेतात जाणे कठीण व्हायचे. त्यामुळे शेती उत्पादन खर्च वाढत होता आणि वेळेवर शेतीकामे करण्यास अडथळे येत होते. मंजूर झालेल्या पाणंद रस्त्यांमुळे आता शेतकरी बांधवांचा थम ब वेळ दोन्ही वाचणार असून पीक उत्पादन बाजारात नेण्याचे मार्गही सुकर होणार आहेत. या मंजुरीने ग्रामीण जनतेत मोठा

आनंद व्यक्त करण्यात येत आहे. या निर्णयाबद्दल राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, रोजगार हमी मंत्री भरतशेट गोगावले यांचे आ. किशोर जोरोगेवार यांनी आभार व्यक्त केले आहेत. चंद्रपूर विधानसभा मतदारसंघातील गावोगाव रस्ताविकासाचा प्रश्न जलद गतीने मार्गी लागत असून ग्रामीण भागात सर्वांगीण प्रगतीचा नवा अध्याय सुरू झाला आहे. या मंजूर पाणंद रस्त्यांच्या कामाला लवकरच सुरुवात होणार असून प्रत्येक गावापर्यंत विकास पोहोचवण्याचा दृढ संकल्प यामधून दिसून येतो. चंद्रपूर विधानसभा मतदारसंघातील ग्रामीण

भागातील शेतकऱ्यांना दिलासा देणारा, विकासाचे नवे दालन उघडणारा हा निर्णय कृषी आणि ग्रामविकासाच्या दिशेने महत्त्वाचे पाऊल म्हणून पाहिले जात आहे.

शेतकरी हा आपल्या देशाच्या अर्थव्यवस्थेचा कणा आहे. त्यांच्या दैनंदिन श्रमांना मदत होणे आणि त्यांच्या उत्पादनाला योग्य बाजारपेठेपर्यंत पोहोचण्यासाठी सुविधा मिळणे ही सरकारची जबाबदारी आहे. या पाणंद रस्त्यांच्या मंजुरीमुळे ग्रामीण भागातील विकासाला मोठी चालना मिळणार असून शेतकऱ्यांना वास्तविक दिलासा मिळेल. माझ्या मतदारसंघातील प्रत्येक गावापर्यंत विकास पोहोचवण्याचा दृढ संकल्प आम्ही केला आहे आणि त्यासाठी सातत्याने प्रयत्न सुरू राहतील. ही मंजुरी ही फक्त सुरुवात आहे. पुढील काळातही ग्रामीण भागातील रस्ते, पाणी, वीज, आरोग्य आणि शिक्षण या क्षेत्रात अधिकाधिक विकासकामे होत राहतील, अशी प्रतिक्रिया आ. किशोर जोरोगेवार यांनी दिली.

अक्षराज : जे. के. पोल

दि. २२, नवी मुंबई :

सिडकोच्या इतिहासात प्रथमच प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य तत्त्वावर ४,५०८ घरांची गृहनिर्माण योजना जाहीर करण्यात आली असून शनिवार, दि. २२ नोव्हेंबर २०२५ रोजी दुपारी ०४.०० वाजेपासून योजनेच्या ऑनलाईन अर्ज नोंदणीस सुरुवात होणार आहे. या योजनेतर्गत प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक आणि अल्प उत्पन्न गट यांकरिता नवी मुंबईतील तळोजा, द्रोणागिरी, घणसोली, खारघर आणि कळंबोली येथील सिडकोच्या गृहसंकुलांतील ४,५०८ सदनिका विक्रीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. अर्जदारांना प्रथमच स्वतःच्या पसंतीची सदनिका निवडण्याचे स्वातंत्र्य हे या योजनेचे प्रमुख वैशिष्ट्य आहे.

सिडकोच्या सोयी सुविधांनी सुसज्ज गृहसंकुलांतील ४,५०८ सदनिका या योजनेद्वारे उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. या योजनेकरिता सोडत किंवा लॉटरी नसून आपल्या पसंतीची सदनिका निवडण्याचे स्वातंत्र्य अर्जदारांना आहे. यामुळे त्यांना शब्दशः आपल्या स्वप्नातील घर साकारता येणार आहे. पुन्हा एकदा सर्वसामान्यांना आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या व देशातील सर्वाधिक वेगाने विकसित

होणाऱ्या शहरांपैकी एक असलेल्या नवी मुंबईमध्ये आपले घर घेण्याची सुवर्णसंधी उपलब्ध झाली आहे. याकरिता अधिकाधिक नागरिकांनी या योजनेचा लाभ घेण्याचे आवाहन मी करतो. असे सिडकोचे उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक विजय सिंघल यांनी सांगितले आहे. सिडकोतर्फे सातत्याने विविध आर्थिक उत्पन्न गटांतील नागरिकांकरिता गृहनिर्माण योजनांद्वारे परवडणाऱ्या दरातील घरे उपलब्ध करून देण्यात येतात. या योजनेतर्गत तळोजा, द्रोणागिरी, घणसोली, खारघर आणि कळंबोली येथील सिडकोच्या गृहसंकुलांतील उर्वरित ४,५०८ सदनिका उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. एकूण ४,५०८ सदनिकांपैकी प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाकरिता १,११५ तर अल्प उत्पन्न गटकरिता ३,३९३ सदनिका उपलब्ध आहेत. आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांच्या सदनिकांकरिता प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत रु. २.५० लाख अनुदान उपलब्ध आहे.

सदर योजनेतील सदनिका या तयार (रेडी टू मूव्ह) असून अर्जदारांना त्यांच्या पसंतीची सदनिका निवडण्याचे स्वातंत्र्य आहे. 'प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य' या तत्त्वावर सदनिकांची विक्री करण्यात येणार आहे. सदनिकेच्या किंमतीच्या संपूर्ण रकम ेचा भरणा केल्यानंतर अर्जदारांना लगेच सदनिकेचा ताबा देण्यात येणार आहे. कागदपत्रांची तपासणी पूर्ण झाल्यानंतर पात्र अर्जदारांना त्यांच्या पसंतीची सदनिका निवडण्याची संधी मिळणार आहे.

ताडोबा व्याघ्र प्रकल्प परिसरातील ८०० एकर जागेचे होणार पर्यावरणीय पुनरुज्जीवन

अक्षराज : जे. के. पोल

दि. २२, मुंबई :

विदर्भातील विविध विकास कामांबरोबरच तेथील जंगल संपदा राखण्यासाठी व त्याच्या वाढीसाठी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस हे नेहमीच आग्रही आहेत. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या संकल्पनेतून ताडोबा अंधारी व्याघ्र प्रकल्प परिसरातील ८०० एकर जागेचा पर्यावरणीय पुनरुज्जीवन प्रकल्प हाती घेण्यात आला आहे. या प्रकल्पाला झिरोधा कंपनी व रेन मॅटर फाऊंडेशन सामाजिक उत्तरदायित्वातून सहकार्य करणार आहेत.

रिवाइलिंग म्हणजे जंगल, गवताळ प्रदेश किंवा जलक्षेत्रात मानवी हस्तक्षेप कमीत कमी ठेवून तेथील नैसर्गिक भूभाग, वन्यजीव आणि जैवविविधतेचे पर्यावरणीय पुनरुज्जीवन करणे होय. या संकल्पनेनुसार ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्पाच्या परिसरातील ८०० एकर क्षेत्राचे पर्यावरणीय पुनरुज्जीवन करण्याचा प्रकल्प हाती घेण्यात आला आहे. महाराष्ट्रातील हा पहिलाच प्रकल्प ताडोबांमध्ये राबविण्यात येणार असून यासाठी महाराष्ट्र शासनाच्या वन विभागाबरोबरच फार्मर्स फॉर फॉरेस्ट यांच्या सहकार्याने झिरोधा व रेनमॅटर फाऊंडेशन ही संस्था

काम करणार आहे. यासाठी सुमारे १०० कोटी रुपयांच्या झिरोधा रिवाइलिंग फंड हा विशेष निधी तयार करण्यात आला आहे. या प्रकल्पासंदर्भातील औपचारिक घोषणा लवकरच होणार आहे.

झिरोधा आणि 'रेनमॅटर फाउंडेशन' या संस्थांच्या माध्यमातून पर्यावरणीय व सामाजिक उपक्रम राबवले जात आहेत. रेनमॅटर फाउंडेशनमार्फत हवामान बदल व पर्यावरणीय ऱ्हास या समस्यांवर कामे करण्यात येतात. यासाठी झिरोधा ही कंपनी आपल्या नफ्यातील १० टक्के निधी सामाजिक उत्तरदायित्व व पर्यावरणीय कामांसाठी राखीव ठेवते. या राखीव निधीतून झिरोझाने संस्थेच्या १५ व्या वर्धापन दिनानिमित्त १०० कोटी रुपये गुंतवणुकीचा 'झिरोधा रिवाइलिंग फंड' जाहीर केला आहे. या उपक्रमांतर्गत देशातील पर्यावरणीय दृष्टिकोनातून महत्त्वाच्या परिसरातील निसर्गाचे पुनरुज्जीवन करण्यात येणार आहे. त्यामध्ये देशात विविध ठिकाणी मोनोक्लव्हर वृक्षलागवडी ऐवजी जैवविविधता टिकवणाऱ्या पद्धतीने निसर्गाचा समतोल राखण्याचे उद्दिष्ट आहे. यामध्ये विदर्भातील ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्पाच्या परिसरातील ८०० एकरच्या प्रकल्पाचा समावेश आहे.

विदर्भातील पर्यावरणाच्या संवर्धनासाठी रिवाइलिंग सारखे प्रकल्प उपयुक्त आहे. अशा कामांमध्ये झिरोधा सारख्या कॉर्पोरेट कंपन्या सहभागी होत असून हा पर्यावरणपूरक उपक्रम केवळ म हाराष्ट्रासाठीच नव्हे, तर देशातील कॉर्पोरेट क्षेत्रासाठीही एक आदर्श ठरणार आहे. या उपक्रमाबद्दल अत्यंत उत्साही आहोत. महाराष्ट्र शासन आणि वन विभागासोबतचे हे सहकार्य फलदायी ठरेल, असा विश्वास मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी व्यक्त केला आहे.

संपादकीय

खरीखुरी अंमलबजावणी होईल?

नाशिकमध्ये २०२७ मध्ये सिंहस्थ कुंभमेळा होणार आहे. यानिमित्त देशभरातील संत, महंत, भाविक नाशिकला भेट देतील. या दरम्यान पर्यटन व तीर्थक्षेत्र भेटीसाठी लाखो भाविक, पर्यटक, साधुसंत राज्यात भेटी देतील. या अनुषंगाने छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्याचा तीर्थक्षेत्र विकास आराखडा तयार करण्यात आला. छत्रपती संभाजीनगरसह वेरूळ, पैठण व आपेगाव या क्षेत्रांचा विकास करण्यासाठी आर्थिक तरतूद प्रस्तावित केली आहे. तीनही तीर्थक्षेत्रांचे धार्मिक महत्त्व सर्वश्रुत आहे.

कागदावर मांडलेल्या गोष्टी प्रत्यक्षात साकारण्यासाठी पारदर्शक यंत्रणा कामाला लावावी लागणार आहे. प्रशासनाने याबाबत आराखडा तयार केला आहे. नाशिकमध्ये एक कोटी भाविक कुंभमेळा कालावधीत येतील असा अंदाज घेऊन कृती आराखडा तयार केला आहे. परिवहन, वाहतूक व्यवस्था, मुलभूत सुविधा, भाविक पर्यटकांची सोय व राहण्याची व्यवस्था, सुरक्षा, ऐतिहासिक स्थळांचे जतन हे विचाराधीन ठेवून सुविधांची निर्मिती करण्याचे प्रस्तावित आहे.

प्रशासनाने प्रस्ताविक केलेला वेरूळ व छत्रपती संभाजीनगरसाठी विकासकामांचा आराखडा ७१२६ कोटी २९ लाख रुपयांचा आहे. पैठण व आपेगाव (ता. पैठण) येथील २५०७ कोटी २२ लाख असा एकूण ९६३३ कोटी ५१ लाख रुपयांचा आराखडा आहे. वाहनतळांसाठी १३० हेक्टर क्षेत्रावर पार्किंग व निवास व्यवस्थेचे नियोजन करण्यात येईल. धुळे –सोलापूर महामार्गागत दोन ठिकाणी, खुलताबाद रस्ता आणि राज्य महामार्ग ५२ लगत अशी ही स्थळे प्रस्तावित आहेत.

पार्किंग व्यवस्थेबाबत एक वेळ मान्य करता येई;; पण निवासव्यवस्था नेमकी कोणत्या स्वरूपाची करणार ? कापडी तंबू, पत्र्याचे तात्पुरते निवारे मग त्यासाठी वीजव्यवस्था, अंतर्गत रस्ते, स्वच्छतागृहे आदी बाबींची पूर्तता कशी करणार हे विचारात घेणे गरजेचे आहे. यासाठी अन्य ठिकाणी या कामाचा अनुभव घेतलेल्या अधिकाऱ्यांना मार्गदर्शनासाठी बोलावणे आवश्यक आहे. किंबहुना विकास आराखडा अंमलबजावणीसाठी स्वतंत्र टीम करून त्यांना अभ्यासासाठी पाठविणे, तज्ज्ञांचा सल्ला घेऊनच या बाबींची पूर्तता करणे आवश्यक आहे. अन्यथा कोट्यवधी रुपयांच्या प्रस्तावांना मंजुरी दिल्यानंतर थातूमातूर कामे पूर्ण करून पैसे लाटण्याचे प्रकार आपल्याकडे सर्रास घडतात. त्यात आणखी एका प्रकल्पाची भर पडू नये, ही अपेक्षा.

रस्ता, रुंदीकरण, डांबरीकरण, बसेस, ई-रिक्षा सेवा, राखीव मार्ग, जीपीएस अनुकूल पथदिवे, सिग्रल्स, सूचना फलक यासह अन्य सुविधांची पूर्तता कशी केली जाणार, यावरही प्रशासनाने रोडमॅप सादर केला पाहिजे. याशिवाय पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था, प्राथमिक आरोग्य सुविधा, माहिती केंद्र, तीन लाख लोक राहू शकतील अशा क्षमतेची तंबू शिबिरे, अन्नक्षेत्र उभारणी, सीसीटीव्ही कॅमेर, ड्रोन, तात्पुरत्या पोलिस चौक्यांची उभारणी, हेलिपॅड, वेरूळ लेणी व मंदिर सजावट तसेच प्रकाश योजना, पर्यटकांसाठी ॲप व पोर्टल तयार करणे आदी अनेक उपाययोजना मांडण्यात आल्या आहेत.

प्रकल्प अहवालात नुसते सुविधांच्या नावांचे रकाने भरून चालणार नाही. दोन वर्षे टप्पेनिहाय विभागांना निधीचा प्रस्ताव प्रशासनाने आराखड्यात मांडला आहे. त्यात महापालिकेला ३६३२.३२ कोटी, सार्वजनिक बांधकाम विभागाला १३०३ कोटी आणि त्यानंतर पर्यटन विकास महामंडळ, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, पुरातत्त्व विभाग, वन विभाग, अन्न व औषधे विभाग, जिल्हा परिषद यासह अन्य विभागांसाठी उर्वरित तरतूद मांडली आहे.

पैठण व आपेगाव कॉरिडॉरमध्येही पीडब्ल्यूडी ४०० कोटी आणि पैठण नगरपालिकेला ९९६ कोटींची रक्कम प्रस्तावित केली आहे. या प्रकल्पासाठी शहर, जिल्ह्यातील अभ्यासक, निवृत्त अधिकाऱ्यांची एक समिती जिल्हा प्रशासनाने नेमली पाहिजे. तिच्या देखरेखीखाली ही कामे झाल्यास त्यात अधिक पारदर्शकता राहील. त्यांच्या म देतील सामांतर तपासणी यंत्रणा कार्यान्वित केली तर राज्यासाठी ते आदर्श मॉडेल ठरेल. मोठ्या प्रकल्पांच्या कामासाठी ते पथदर्शी ठरल्यास निश्चितच निधीचा अधिक चांगल्या प्रकारे विनियोग होईल, यात शंका नाही

वन खात्याची बिबट्यांवर कुटुंब नियोजनाची अनोखी मोहीम...

बिबट्यांची वनखात्याकडून नसबंदी केली जाणार पण राज्याच्या विविध भागात मोकाट सुटलेल्या मानवी वस्तीत घुसणाऱ्या, शेळ्या, मेंढ्या आणि माणसावर हल्ले करणाऱ्या

बिबट्यांच्या हल्ल्यापासून कशी मुक्तता होणार याचे उत्तर काही मिळत नाही. महाराष्ट्रातल्या बिबट्यांची संख्या ४ हजाराच्या वर असल्याचे वनखाते सांगते.

जुन्नर तालुक्यातील बिबट्यांची नसबंदी केली तर त्याच परिसरातील अन्य बिबटे या परिसरात येणार नाहीत, याची खात्री वनखातेही देऊ शकत नाही. बिबट्यांचा उपद्रव वाढला त्या परिसरातल्या बिबट्यांची नसबंदी झाली तरी राज्याच्या अन्य भागात नागरी वस्त्यात दिवसा आणि रात्री घुसणाऱ्या बिबट्यांना रोखायचे कसे यावरचाही नामी उपाय गणेश नाईक सांगतात. जंगलातल्या ससे, कोल्हे अशा प्राण्यांची संख्या कमी झाल्यामुळे भक्ष्यांच्या शोधासाठी बिबटे परिसरातल्या गावात घुसतात. गाई, म्हशी, बकरी व कुऱ्यांवर हल्ले करतात. माणसांवरही हल्ले करतात. जंगलातील अन्नटंचाई दूर करण्यासाठी जंगलात शेळ्या, मेंढ्या, बोकड,

कोंबड्या सोडायच्या म्हणजे बिबटे नागरी वस्तीत येणार नाहीत, असे त्यांना आणि वनखात्याला वाटते. बिबट्यांचा वावर असलेल्या राज्यातल्या विविध भागात बिबट्यांसाठी दररोज कोंबडी, बकरी, सोडायची ही कल्पनाच भंपकपणाची आहे तर माजी मंत्री सुधीर मुनगुंटीवार यांनी सुचविलेली उपाय योजना तर नाईक यांच्यापेक्षाही भन्नाट आणि चमत्कारीक आहे. जुन्नर तालुक्यात बिबट्यांची संख्या अधिक असल्याने बिबट्या सफारी सुरू करावी. पर्यटनाला चालना द्यावी, असे त्यांनी सुचविले आहे. मुळात जुन्नर, शिरूर तालुक्यातल्या बिबट्यांचे आश्रयस्थान म्हणजे उसाची शेती. या उसाच्या फडात लपलेले बिबटे अचानक शेतात गेलेल्या लोकांवर, प्राण्यांवर हल्ले चढवितात. लोकांना जखमी करतात. काहींचे बळीही जातात. वनखात्याने पिंजरे लावूनही बिबटे सापडत नाहीत. अशा स्थितीत पिंजऱ्याची संख्या २०० करून एक हजार केल्याने अधिक संख्येने बिबटे पिंजऱ्यात सापडतील असे वनखात्याला वाटते. मुळात राज्यातल्या जंगलाची झालेली बेसुमार तोड, वृक्षतोडीमुळे उघडेबोडके झालेले डोंगर, बेकायदा शिकारी यामुळे जंगलातले बिबट्यांचे भक्ष्य संपत गेले आणि भक्ष्यासाठी बिबटे गावात, शहरात घुसायला लागले, हे वास्तव असताना अशी ही जुजबी उपाययोजना केल्याने बिबटे आणि मानवातला संघर्ष संपणारा नाही....!!

- ह.भ.प. शिवाजी विठ्ठल चौगुले

मु पो.मासा बेलेवाडी कागल-कोल्हापूर.

थंडीत हात-पायाची बोटं सुजतात? 'हे' सोपे उपाय देतील आराम

हिव्याळ्यात खूप थंडी पडल्यावर पायांची आणि हातांची बोटं लाल होणे, दुखणे आणि सूज येणे ही अनेक लोकांमध्ये दिसणारी सामान्य समस्या आहे.

हवामान खूप थंड झाल्यावर रक्तवाहिन्या आकुंचतात आणि अचानक गरम झाल्यावर त्या पटकन विस्तारतात, त्यामुळे त्वचेत द्रव साचतो आणि सूज व वेदना निर्माण होतात.

हवामान खूप थंड झाल्यावर रक्तवाहिन्या आकुंचतात आणि अचानक गरम झाल्यावर त्या पटकन विस्तारतात, त्यामुळे त्वचेत द्रव साचतो आणि सूज व वेदना निर्माण होतात.

ही समस्या आणखी वाढते.

थंडीपासून हात-पायांचे संरक्षण करण्यासाठी बंद, मऊ आणि आरामदायी चप्पले घालणे अत्यंत गरजेचे आहे, कारण त्यामुळे बोटं थेट थंडीपासून सुरक्षित राहतात.

थंडीपासून हात-पायांचे संरक्षण करण्यासाठी बंद, मऊ आणि आरामदायी चप्पले घालणे अत्यंत गरजेचे आहे, कारण त्यामुळे बोटं थेट थंडीपासून सुरक्षित राहतात.

गरजेचे आहे, कारण त्यामुळे बोटं थेट थंडीपासून सुरक्षित राहतात.

अत्यंत थंड पाण्यात भांडी धुणे किंवा कपडे धुणे यामुळे सूज वाढू शकते, त्यामुळे शक्य असल्यास नेहमी कोमट किंवा किंचित उबदार पाणी वापरावे. अत्यंत थंड पाण्यात भांडी धुणे किंवा कपडे धुणे यामुळे सूज वाढू शकते, त्यामुळे शक्य असल्यास नेहमी कोमट किंवा किंचित उबदार पाणी वापरावे.

दररोज बदाम किंवा ऑलिव्ह ऑइलने हलक्या हाताने हात पायांना मालिश केल्याने रक्ताभिसरण सुधारते, त्वचा मऊ राहते आणि सूज येण्याची शक्यता कमी होते.

दररोज बदाम किंवा ऑलिव्ह ऑइलने हलक्या हाताने हात पायांना मालिश केल्याने रक्ताभिसरण सुधारते, त्वचा मऊ राहते आणि सूज येण्याची शक्यता कमी होते.

टिकाकार...

उभी इमारत पाडा एकचं एक अजेंडा खणून काढा माती बदलण्यासाठीझेंडा

फांद्याही तोडा मोडा झाडालाकरावे भुंडा पोचेना हात मुळाला खोलवर गेलीतं धुंडा

इलाज नाही रोगावर गळ्यांत बांधला गंडा लपविण्यासाठी तोटा लोकांना घालतो गंडा

कसे ते श्रीमंतझालेत पुरलायं कुठे का हंडा खाकेत घेऊ कळसा चला गावोगावी हिंडा

उसळली गर्दी तिकडे अचूक टुकानी मामला थंडा

समानता हरवून गेली कारणमिळाले रे बंडा

आत्म हत्या करायला पीळ भरतो दोर खंडा धाडस मात्र होतनाही मरणेहीजमेना रे षंडा

गुन्हा माझा कळेचना दोष दे अवघ्या खंडा म्हणून होई टिकाकार माझा मोठा हातखंडा

- हेमंत मुसरीफ, पुणे मो.९७३०३०६९९६

थोर शास्त्रज्ञ जगदीशचंद्र बोस !

थोर शास्त्रज्ञ जगदीशचंद्र बोस हे भारताचे पहिले जीवशास्त्रज्ञ, भौतिकशास्त्रज्ञ वथोर शास्त्रज्ञ जगदीशचंद्र बोस

थोर शास्त्रज्ञ जगदीशचंद्र बोस हे भारताचे पहिले जीवशास्त्रज्ञ, भौतिकशास्त्रज्ञ व वनस्पतीशास्त्रज्ञ होते. जगदीशचंद्र बोस यांनी वनस्पतींमध्ये देखील प्राण्यांप्रमाणे संवेदना असतात हे हे प्रयोगाद्वारे सिद्ध केले. ऊन, पाऊस, थंडी, प्रकाश, ध्वनी यामुळे प्राण्यांप्रमाणे वनस्पतींमध्येही संवेदना निर्माण होतात हे सिद्ध करण्यासाठी त्यांनी सेस्कोग्राफ नावाचे यंत्र बनवले. या यंत्राने वनस्पतींची संवेदना दहा हजार पटीने मोठी करून बघता येणे शक्य झाले. सेस्कोग्राफ हे यंत्र वनस्पती शास्त्रासाठी वरदान ठरले. जगदीशचंद्र बोस यांचा जन्म ३० नोव्हेंबर १८५८ रोजी बंगालमधील (आताच्या बांगलादेशातील) मैमनसिंग येथे झाला त्यांचे वडील भगवानसिंग बोस हे सरकारी अधिकारी होते. लहानपणापासूनच जगदीशचंद्र बोस यांना आजूबाजूचा निसर्ग पाहायचे, त्याचे निरीक्षण करण्याची आवड होती. झाडे, पाने – फुले, प्राणी, पक्षी, फुलपाखरे यांचे निरीक्षण करणे हा त्यांचा आवडता छंद होता. जगदीशचंद्र बोस यांचे प्राथमिक शिक्षण गावातल्या शाळेत झाले. कोलकोता येथील सेंट झेवियर्स कॉलेजमधून इंटर मीडियट होऊन, कोलकोता युनिव्हर्सिटी मधून भौतिकशास्त्र व डॉक्टरकीचा अभ्यास करून इंग्लंडच्या ख्राईस्ट चर्च महाविद्यालयातून भौतिकी, रसायन, वनस्पतीशास्त्र व निसर्गशास्त्र यांचा अभ्यास करून भारतात परतले. १८८५ साली ते भारतात परतल्यावर कोलकोत्याच्या प्रेसिडेन्सी कॉलेजमध्ये भौतिकीच्या प्राध्यापक पदावर रुजू झाले. या पदावर रुजू होणारे ते पहिलेच भारतीय असल्यामुळे त्यांना वर्णभेदाला तोंड द्यावे लागले; पण काही वर्षांनंतर त्यांची योग्यता ओळखल्यावर असामान्य शास्त्रज्ञात त्यांची गणना होऊ लागली. १८८५ ते १८९५ या काळात भौतिकशास्त्र शिकवत असताना त्यांनी विद्युत शक्तीवर संशोधन केले. विद्युत चुंबकीय तरंगांचा

शोध लावून त्यांनी बॅटरी बनवली. या शोधाची कीर्ती जगभर पसरली. प्रसिद्ध शास्त्रज्ञ पॉइन्कर आणि जे. जे. थॉम्पसन यांच्या लेखात या शोधाचा उल्लेख आहे. नेमलाईटच्या मदतीने संदेश पाठवण्यातही त्यांना यश मिळाले. विद्युत शक्तिवरील संशोधनानंतर जगदीशचंद्र बोस वनस्पती शास्त्राकडे वळले. सचेतन आणि अचेतन वस्तूंमधील साम्य आणि भेद यांचा त्यांनी अभ्यास केला. त्यांनी या विषयावर लिहिलेल्या निबंधांना व दिलेल्या व्याख्यांना सुरवातीला व्यापक मान्यता मिळाली नाही. १९०१ मध्ये त्यांनी लंडनच्या रॉयल सोसायटीला या विषयावर सादर केलेले निबंध स्वीकारण्यात आले नाही. याचे अंशतः कारण म्हणजे त्यांनी या विषयाचे तत्वज्ञानात्मक विवरण केले होते. तथापि वनस्पतींच्या वर्तनाचा अभ्यास करण्यासाठी त्यांनी योजलेल्या वनस्पतींच्या अतिसूक्ष्म हालचालींची नोंद करणाऱ्या अतिशय संवेदनशील स्वयंचलित उपकरणाबद्दल आणि या उपकरणाच्या सहाय्याने त्यांनी विविध उद्दीपनांमुळे होणाऱ्या वनस्पतींतील सूक्ष्म बदलांविषयी सातत्याने जमा केलेल्या माहितीबद्दल त्यांची कीर्ती जगभर पसरली. वनस्पतींच्या वाढीचे दहा हजार पट विवर्धन करू शकणारे सेस्कोग्राफ हे स्वयंचलित यंत्र

This letter was written by owner, publisher, editor - Vinod Kailas Gore by Gayatri Traders at Main Road, At.Po.Chikhli, Tq. Chikhli, Dist. Buldana (MS) Pin No.443201 published from Indira Nagar Ward No.27 Buldana (MAHARASHTRA) Pin No.443001.

Editor, Printer and Publisher do not necessarily agree with the text of this letter. Legal disputes in Buldana Court. Email : newsaksharaj2021@gmail.com Editor : Vinod Kailas Gore Mob.: 8605313202

हे पत्र मालक, प्रकाशक, संपादक विनोद कैलास गोरे यांनी गायत्री ट्रेडर्स, मेन रोड, मु.पो. चिखली, ता. चिखली, जि. बुलडाणा (म.रा.) पिन क्रमांक ४४३२०१ येथे मुद्रित करून इंदिरा नगर वॉर्ड क्रमांक २७ बुलडाणा पिन क्रमांक ४४३००१ या ठिकाणाहून प्रकाशित केले आहे.

या पत्रात प्रसिद्ध झालेल्या मजकुराबाबत संपादक, मुद्रक, प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही. कायदेशीर वादविवाद बुलडाणा न्यायालयीन कक्षेत. Email : newsaksharaj2021@gmail.com संपादक : विनोद कैलास गोरे मोबा.: ८६०५३१३२०२

